

ПАЗЕТЕ СЕ, НЕ ПЛЮЙТЕ СРЕЩУ ВЯТЪРА

На 25.02.2021 г. в ИФС се проведе поредният Научен съвет. Една от точките беше: „Докладна записка от доц. д-р Кристиян Енчев относно: предложение за приемане за изпълнен индивидуален изследователски проект на гл. ас. д-р Мирослава Христоскова на тема „Антропология на копнежа“.

Аз бях помолен от колеги да направя рецензия на споменатия проект. Приех и така плановата работа влезе за разглеждане в НС с две рецензии – моята и на чл. кор. проф. дфн Ангел Стефанов.

На заседанието на НС, под „диктата“ на мнението на директора на ИФС – проф. дфн Веселин Петров и доц. д-р Росен Люцканов, моята рецензия не бе приета поради това, че не съм специалист по изследвания проблем и проектът беше отложен за разглеждане след написване на втора рецензия от специалист в областта. Сякаш членовете на НС трябваше да приемат рецензии, а не самия проект, към който нямаше критични бележки, както нямаше такива и към другата спомената рецензия за него.

Без да коментирам разигралото се театро по време на заседанието на НС, прилагам Рецензията си, за да може всеки да я прочете и да прецени сам за себе си. Давам си ясна сметка, че това е много трудно, дори може би невъзможно, без да е прочетен текста на д-р Христоскова, но не искам да ѝ преча в процеса на подготовката му за публикация.

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. дсн Божидар Ивков

НА ИНДИВИДУАЛЕН ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТ

НА ТЕМА: АНТРОПОЛОГИЯ НА КОПНЕЖА.

ИЗПЪЛНИТЕЛ: ГЛ. АС. Д-Р МИРОСЛАВА ХРИСТОСКОВА

Представеният научен текст е резултат от двегодишните изследователски търсения и теоретични анализи на гл. ас. д-р М. Христоскова.

На пръв поглед темата на проекта – „Антропология на копнежа“, може и да изглежда ексцентрична и вероятно малко встрани от основните проблеми на човека в днешния свят. Но това е само подвеждащо първо впечатление, защото когато читателят се потопи в текста на д-р Христоскова, пред него изникват многообразните светове на Човека, на същностно човешкото, на онова, което ни прави рефлексирани субети, пречупено през призмата на копнежа.

Много приятно впечатление прави ясният, разбираем и „обран“ стил на писане на д-р Христоскова, без излишна орнаментика, която често прикрива концептуално безсилие, а нерядко и ирационални метафори и метафоризиране, граничещи или прекрачващи границите на рационалната рефлексия и извеждащи на пътя към налудното.

Анализът е структуриран в две основни, логически и органично свързани помежду си, части. Първата представлява по същество философско-антропологичен анализ на копнежа и аналитично-исторически преглед на идеите за същността на понятието и обозначаващите с него явления и процеси, а втората е екзистенциална и естетическа рефлексия на основния предмет и обект на изследването. Заслужава адмирации смелостта на д-р Христоскова да анализира и

проблематизира идеите на един толкова сложен автор, какъвто е Дьорд Лукач.

Много важен ми се струва анализът на копнежа и близките тематично до него понятия. Анализ, който е не само семантичен, но и дълбоко философски.

Без да се впускам във философските подробности на предложения от д-р Христоскова анализ, бих искал да споделя и да подчертая нещо, което за мен е изключително важно. Приемам този текст като генератор на идеи, които предстои да бъдат артикулирани и верифицирани в бъдещи изследвания, както и като много добра философска основа за разгръщане на един социологически и философски анализ на копнежа като един от основните фактори-мотиви, пораждащи определени социални интеракции, независимо дали са позитивни или негативни, определящи поведението на индивидите в обществото или в рамките на различни социални обединения. Това много ясно може да се види в социология и философия на инвалидността – копнежът по изгубеното здраве (когато инвалидността е придобита), разглеждан като стремеж, приближение към абсолютното и стремеж към безкрайното чрез и в здравето. Ако парафразирам цитираният от д-р Христоскова Новалис, може да се каже, че човекът с придобита инвалидност носи в „себе си спомен предчувствие за най-пълното битие, както и порив към него и този порив у човека е копнежът... Човекът търси безусловното (здравето), а намира“ само предразсъдъци, негативни стереотипи и социално отношение, етикетиране, стигматизация и големи социални дистанции и в крайна сметка пряка или непряка дискриминация и отхвърляне.

Смятам, че индивидуалният планов проект на гл. ас. д-р Мирослава Христоскова може да се приеме за успешно завършен и предлагам на членовете на НС на ИФС да гласуват за успешното и в срок завършване на проекта.

Бих препоръчал текстът да бъде публикуван като студия, за да достигне до по-широка читателска аудитория.

проф. дсн Божидар Ивков:

Текстът в синьо, според мен, е сърцевината на моята рецензия. Ето какво ми написа колега, философ, чието мнение ценя много високо: „Ами не открих никакви основания срещу твоята рецензия!! **...Та ти дори отваряш „копнежната“ тема към много по-съществени социални импликации, отколкото чисто естетическия ѝ аспект!**“. Ето точно това, благодарение на вродена или целево придобита „научна слепота“, не видяха проф. Петров и доц. Люцканов. Но, както се казва, всеки прави това, което може.

За да поставя точка на този въпрос, ще приложа и моя кратък и окончателен отговор.

„Няма как да не отговоря на „мненията“ на директора и особено на един от членовете на НС, в резултат на които НС отхвърли моята рецензия на плановата работа на гл.ас. Мирослава Христоскова.

Тук само ще кажа следното. Независимо, че не съм тесен специалист в областта, в която е написана плановата тема, ми се струва, че един професор, доктор на науките, може да прецени дали един проект, изпълнен от гл. ас., е завършен успешно. Нещо, което направих и което колегите от секцията са приели. Практика, която се прилага навсякъде по света. Ако някои колеги не са чели работата и са очаквали от мен да преразкажа текста, за да разберат за какво точно става дума, явно съм ги разочаровал.

Освен това, в контекста на всички тенденции към мулти-, транс- и интердисциплинарност, изявените към мен претенции, че не съм специалист в дадената област, ми изглеждат неколегиални – най-меко казано. Моето любопитство е това, което ме ръководи в моята научна работа. И много често то ме отвежда далеч отвъд границите на моята област на „тесни“ научни интереси. Още повече, че напълно споделям мисълта на Джордж Бърнард Шоу: *„Тясната специализация в широкия смисъл на думата е широка идиотизация в тесния смисъл на думата“*.

Направих този малък текст с една единствена цел. Всеки, който реши да се възползва от идеите, представени в моята рецензия, без да спомене от къде ги е почерпил, ще считам за плагиат. И тъй като най-често рецензиите не виждат „бял свят“, с тази публикация поставям началото

на изучаването на „копнежната тема“ в руслото на посочените от мен (доколкото зная за първи път) социални импликации.

И още нещо, без да бъда скромен. В рецензията си аз използвам, също за първи път в българската философска литература, термина „[философия на инвалидността](#)“. Това също трябва да бъде взето предвид от тези, които биха дръзнали да се занимават с една толкова значима и сложна тема.

проф. дсн. Божидар Ивков